

Rozborová zpráva

Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (Istanbulská úmluva)

její neodlučitelné součásti

Důvodové zprávy k Úmluvě Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

ZDENĚK CHYTRA - *spolek Tradiční rodina*

Obsah

ÚVOD.....	3
I. Genderový mainstreaming.....	4
II. Povinnost propagace genderové ideologie na školách a u dětí a mládeže.....	6
III. Drastický zásah do práva rodičů.....	7
IV. Těhotné (i nezletilé dívky) budou samy rozhodovat o potratu.....	10
V. Istanbulská úmluva zavede do právního řádu diskriminaci.....	10
VI. Trestní oznámení na základě domněnek.....	11
VII. Zneužitelnost Istanbulské úmluvy.....	13
VIII. Provádění Istanbulské úmluvy finančně zatíží stát.....	14
IX. Prolomení profesní mlčenlivosti.....	15
X. Žádosti o azyl z důvodů genderu.....	16
XI. Kontrolní orgán GREVIO.....	18
ZÁVĚR.....	19

ÚVOD

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, dále jen "Istanbulská Úmluva", případně Úmluva nebo IÚ, je široké veřejnosti předkládána jako prostředek sloužící k prevenci a potírání násilí na ženách a domácímu násilí, kdy zastánci této úmluvy argumentují nutností její ratifikace.

Neoddělitelnou součástí Istanbulské úmluvy je Důvodová zpráva, která vysvětluje každý odstavec IÚ a uvádí přesné postupy, jak Úmluvu provádět. Potírání násilí na ženách a domácího násilí je v IÚ postaveno na genderové ideologii nebo také genderovém mainstreamingu, kde se v obou dokumentech tento termín vyskytuje 154 krát. Istanbulská úmluva tedy primárně řeší implementaci genderové ideologie do národních zákonů a do Ústavy a ochrana žen před domácím násilím je pouze záminkou k dosažení tohoto záměru, proto je její ratifikace nepřijatelná.

Ratifikace Istanbulské úmluvy je dále nepřijatelná i proto, že:

- a) ideologicky a politicky indoktrinuje děti již v předškolním věku;
- b) diskriminuje rodiče, a to jak ženy-matky, tak otce-muže tím, že jim omezuje právo na výchovu svého dítěte;
- c) diskriminuje muže ještě před tím, než je prokázána jejich vina ze spáchání násilí na ženě;
- d) zásadně zasahuje do azylové politiky;
- e) a zavádí kontrolní mechanismus správného provádění smlouvy, tedy implementace genderového mainstreamingu do naší legislativy, kontrolním orgánem GREVIO.

I. Genderový mainstreaming

V Preambuli Istanbulské úmluvy je uvedeno, že: "**násilí na ženách je projevem historicky nerovných mocenských vztahů mezi ženami a muži, které vedly k dominanci mužů nad ženami a k diskriminaci žen ze strany mužů, a bránily ženám v plném rozvoji a že násilí na ženách je ze své strukturální povahy násilím založeným na pohlaví, a že násilí na ženách je klíčovým společenským mechanismem, nutícím ženy do podřízeného postavení vůči mužům**", důvodová zpráva potom toto tvrzení v odstavci 25. potvrzuje a v odstavci 27. uvádí, že: "**násilí na ženách, včetně domácího násilí páchaného na ženách, je výrazným fenoménem pohlaví**". Ideologická teorie "genderově podmíněného násilí na ženách", tedy, že na ženě je pácháno násilí proto, že je žena, je v důvodové zprávě dále obsažena v dalších 16ti odstavcích (42, 43, 44, 48, 55, 56, 109, 132, 298, 299, 310, 311, 314, 316, 317, 321) a v samotné Istanbulské úmluvě dále v člancích 2. odstavci 2, 3. písmenech a), c) a d), a v článku 18. odstavci 3.

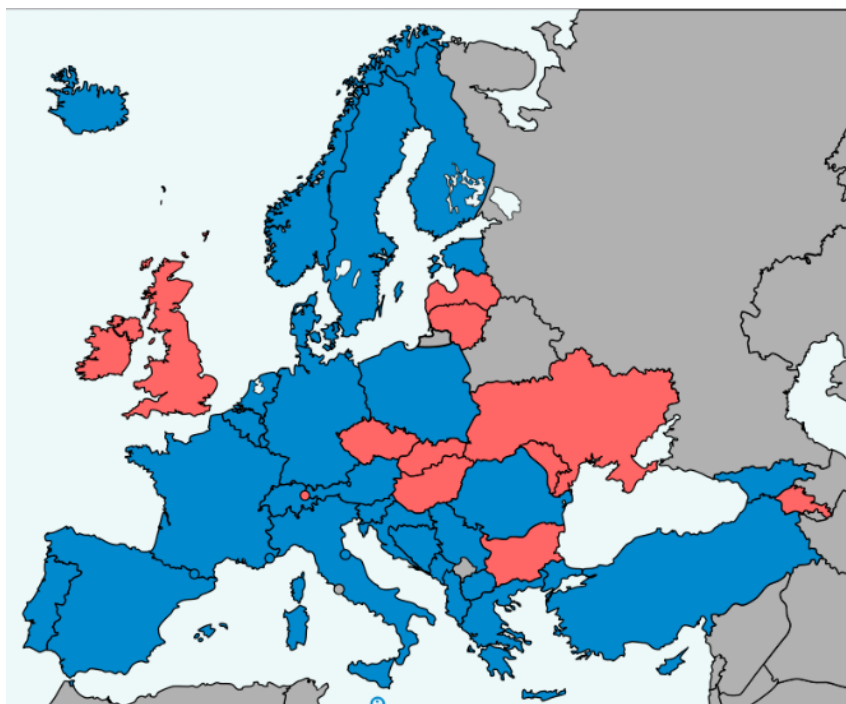
V článku 3. písmene c. IÚ se pohlaví jednotlivce popisuje jako společenský konstrukt, nikoliv jako biologický fakt. Důvodová zpráva v odstavci 43 pohlaví definuje následovně: "**V kontextu této úmluvy pojem pohlaví založený na dvou pohlavích mužů a žen vysvětluje, že existují také společensky postavené role, chování, činnosti a atributy, které daná společnost považuje za vhodné pro ženy a muže. Výzkum ukázal, že určité role nebo stereotypy reprodukují nežádoucí a škodlivé postupy a přispívají k tomu, aby bylo násilí páchané na ženách přijatelné. Aby čl. 12 odst. 1 překonal takové genderové role, rámcuje eradikaci předsudků, zvyků, tradic a jiných postupů, které jsou založeny na myšlence podřadnosti žen nebo na stereotypních rolích pohlaví jako obecné povinnosti předcházet násilí.**"

Jako prevenci a potírání genderově podmíněného násilí potom mají podle Článku 12., odstavce 1. Istanbulské úmluvy státy "**přijmout nezbytná opatření k prosazování změn sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů za účelem vymýcení předsudků, obyčejů, tradic a veškerých dalších zvyklostí, které jsou založeny na myšlence méněcennosti žen nebo stereotypním pojmání rolí žen a mužů.**", a Důvodová zpráva tento článek ještě v odstavci 85. doplňuje o povinnost "**přijmout opatření, která jsou nezbytná k podpoře změn mentality a postojů.**"

Česká republika násilí mužů na ženách opatřeními, která mění mentalitu a postoje společnosti a opatřeními k prosazování změn sociálních a kulturních vzorců chování, zejména potom vymýcení předsudků, obyčejů a tradic neprosazuje, protože se u nás násilí na ženách postavené na tomto ideologickém konstrukt, na rozdíl od některých mimoevropských zemích třetího světa a paralelně fungujících společnostech západoevropských zemí. Nevyskytuje – je zde totiž společensky udržován koncept gentlemanství a úcty k ženě. Nerovnocenné rozdělení síly, případně jakákoliv rozdílnost v pohlaví, není podle vědecky uznávaných teorií hlavním důvodem násilí, násilí na ženách

se neděje jen kvůli tomu, že ženy jsou ženy, jak nepravdivě a ideologicky tvrdí Úmluva, ale je determinováno zvláště jinými aspekty a vlivy jako jsou například alkohol, drogy a jiné závislosti, problematická finanční situace, stresové zátěže, psychické poruchy, depresivní stavy a mnohé jiné záležitosti¹.

V některých zemích zejména třetího světa je nerovnocenné postavení žen a mužů podporováno, nebo dokonce uzákoněno, kdy primárním důvodem páchaní násilí na ženách může být to, že jsou muži vyzýváni k „vychovávání ženy bitím“ a jistá implementace některých opatření IU by proto měla smysl, **většina těchto zemí ale nepatří mezi členy Rady Evropy, a tím ani mezi signatáře**².

Obrázek 1: Modrá barva označuje státy, kde IÚ už platí, červená ty, kde Úmluva byla jen podepsána, ale neratifikována. (Wikipedia)

¹ Příkladem může být situace, kdy zloděj ukradne kabelku – ukradl ji jen proto, že ta kabelka patří ženě a on na ní chce páchat násilí, aby vyjádřil, že mu není rovná? Muži by peněženku neukradli?

² Úmluva byla přijata Výborem ministrů Rady Evropy dne 7. dubna 2011 a k podpisům byla otevřena 11. května 2011 u příležitosti 121. zasedání Výboru ministrů v Istanbulu. V platnost úmluva vstoupila po ratifikaci prvními deseti státy, dne 1. srpna 2014. K 1. září 2018 ji ratifikovalo 33 států (Albánie, Andorra, Rakousko, Belgie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gruzie, Německo, Itálie, Řecko, Island, Luxembursko, Malta, Monako, Černá Hora, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, San Marino, Srbsko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Makedonie, Turecko) a dalších 12 států, včetně Česka, ji zatím jen podepsalo. Podpis úmluvy dosud odmítají pouze Rusko a Ázerbájdžán.

II. Povinnost propagace genderové ideologie na školách a u dětí a mládeže

Istanbulská úmluva zadává ve článku 14. odstavci 1. povinnost zavést genderový mainstreaming do škol a vzdělávacích zařízení. Dále zavazuje k **"využívání výukového materiálu o otázkách jako je rovnost mezi ženami a muži, genderové role bez stereotypů, vzájemná úcta, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově podmíněné násilí na ženách a právo na osobní integritu, který by byl přizpůsoben měnící se úrovni vnímání žáků a zahrnut do formálních školních osnov na všech úrovních vzdělávacího systému."**

Děti tedy budou již na školách indoktrinovány genderovou ideologií a bude u nich ze zákona uplatňováno právo **na osobní integritu, tedy že si mohou na základě sociálního konstruktů vybrat vlastní pohlaví bez ohledu na jejich biologické.** Článek 95. Důvodové zprávy hovoří o genderových výukových materiálech pro základní školy: *"Tam, kde strany považují učební materiály za vhodné, je třeba je přizpůsobit schopnostem žáků, které by například vyžadovaly učební materiály základních škol, aby uspokojily intelektuální schopnosti žáků základních škol."*

Genderovým mainstreamingem bude podle článku 14. odstavce 2 zasaženo i neformální vzdělávání, a to propagací této ideologie v dalších vzdělávacích zařízeních. Odstavec 96. Důvodové zprávy potom k Článku 14. Istanbulské úmluvy dodává: **„Odstavec 2 (Článku 14. IÚ) rozšiřuje povinnost prosazovat zásady rovnosti mezi ženami a muži, nesourodé genderové role, vzájemné úcty, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích ve všech neformálních vzdělávacích zařízeních, stejně jako všechna sportovní, kulturní a rekreační zařízení stejně jako média. V členských zemích Rady Evropy existuje mnoho různých forem neformálního vzdělávání, které jsou často označovány mnoha různými způsoby. Obecně se termín „neformální vzdělávací zařízení“ týká organizované vzdělávací činnosti mimo formální systémy, jako jsou komunitní nebo náboženské vzdělávací zařízení, aktivity, projekty a instituce založené na sociální pedagogice a jakýkoli jiný druh vzdělávací činnosti nabízené komunitními skupinami a jinými organizacemi (například skauti nebo dívčí skauti, letní tábory, aktivity po škole atd.). Sportovní, kulturní a rekreační zařízení se týkají zařízení, které nabízejí volnočasové aktivity v oblasti sportu, hudby, umění nebo jiné oblasti a které přispívají k celoživotnímu procesu učení z každodenních zkušeností.“**

Istanbulská úmluva je v rozporu s mezinárodní Úmluvou o právech dítěte

Dle článku 8 Úmluvy o právech dítěte: *„Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují respektovat právo dítěte na zachování jeho totožnosti, včetně státní příslušnosti, jména a rodinných svazků v souladu se zákonem a s vyloučením nezákonných zásahů.“*

V případě výše uvedeného článku 14. Istanbulské úmluvy lze hovořit nejen o nuceném zásahu do rozvoje a totožnosti dítěte, ale také o souběžné legalizaci těchto zásahů do duševní a fyzické integrity dětí. Důsledky těchto opatření mohou být v rámci rodinných svazků zcela likvidační, neboť stát deleguje tyto široké a neomezené možnosti zásahů do rukou veřejné i soukromé správy.

Zároveň dle čl. 16 žádné dítě nesmí být vystaveno svévolnému zasahování do svého soukromého života, rodiny, domova nebo korespondence.

Účelová „Genderizace“ a nebiologická manipulace dětí je v rozporu s veřejným pořádkem, zdravím i morálkou a jedná se o protiprávní zásah ve smyslu čl. 13, ods. 2, pís. b) **Úmluvy o právech dítěte**, kdy výkon tohoto práva je omezen z důvodů ochrany „*Národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, veřejného zdraví nebo morálky.*“

III. Drastický zásah do práva rodičů

Neakceptovatelný je ve vztahu k právu rodičů na výchovu svých dětí Článek 3. písmene c. Istanbulské úmluvy, který hovoří o pohlaví jako společenském konstruktu - podle genderové ideologie může být ženou i muž a muž i ženou podle toho, kým se cítí být. Přesně to popisuje odstavec 53. Důvodové zprávy: *"U určitých skupin osob může také dojít k diskriminaci na základě jejich pohlavní identity, což zjednodušeně řečeno znamená, že pohlaví, se kterým se ztotožňují není v souladu s pohlavím, které nabyly při narození. Patří sem kategorie osob, které neodpovídají tomu, co společnost stanovila jako členy "mužské" nebo "ženské" kategorie."*

Takové osoby nesmějí být diskriminovány a nesmí na nich být pácháno násilí. Istanbulská úmluva považuje za genderově podmíněné násilí i psychické násilí, podle článku 33. Istanbulské úmluvy a jeho výkladu v Důvodové zprávě odstavci 180, kdy *"Rozsah trestného činu je omezen na úmyslné jednání, které vážně narušuje a poškozují psychickou integritu člověka, kterou lze dosáhnout různými prostředky a metodami. Úmluva nedefinuje význam vážné poruchy."*

Istanbulská úmluva ve Článku 3. odstavci b. přiřazuje domácí násilí dospělým osobám v rámci rodiny, Důvodová zpráva ale jasně hovoří i o dětech: *"Domácí násilí zahrnuje především dva druhy násilí: násilí intimního partnera mezi současnými nebo bývalými manželskými partnery nebo partnery a násilí mezi generacemi, které se obvykle vyskytuje mezi rodiči a dětmi. Jedná se o rodově neutrální definici, která zahrnuje oběti a pachatele obou pohlaví."*

Přijde-li tedy nezletilé dítě za svým rodičem s požadavkem o změnu pohlaví rozdílnou tak, jak je definována v odstavci 53. Důvodové zprávy, než je ta biologická, nebude mít rodič (nebo rodiče) možnost do takového rozhodnutí jakkoliv zasahovat, protože by se dopustili podle zmíněného odstavce 53. Důvodové zprávy diskriminace a trestného činu genderově podmíněného násilí, ke

kterému se vztahuje například Článek 33. Istanbulské úmluvy společně s odstavcem 180. Důvodové zprávy.

V článku 20. odstavci 1. IÚ: *"Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby obětem zajistila přístup ke službám usnadňujícím jejich zotavení z násilného útoku. Tato opatření by v případě nutnosti měla zahrnovat i služby jako je právní a psychologické poradenství, finanční pomoc, ubytování, vzdělávání, školení a pomoc při hledání zaměstnání."* Ve vztahu k dětem potom Důvodová zpráva v odstavci 132 uvádí, že: **"Cílem specializované podpory je zajistit komplexní úkol posílit obětem prostřednictvím optimální podpory a pomoci, která jim vyhovuje jejich specifickým potřebám. Většinu toho lze nejlépe zajistit ženskými organizacemi a podpůrnými službami poskytovanými například místními orgány se specializovanými a zkušenými pracovníky s důkladnou znalostí násilí na základě pohlaví. Je důležité zajistit, aby byly tyto služby dostatečně rozšířeny po celé zemi a byly přístupné všem obětem. Navíc tyto služby a jejich pracovníci musí být schopni řešit různé druhy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, a poskytovat podporu všem skupinám obětí, včetně těžce dosažitelných skupin. Typy podpory, které takové služby vyžadují, zahrnují poskytování přístřeší a bezpečného ubytování, okamžitou lékařskou pomoc, shromáždění forenzních lékařských důkazů v případech znásilnění a sexuálního napadení, krátkodobé a dlouhodobé psychologické poradenství, trauma, právní poradenství, advokační a terénní služby, **telefonní linky pomoci směřující oběti na správný typ služby a specifické služby pro děti jako oběti nebo svědky.**"**

V tomto případě budou moci děti udávat své rodiče za genderově podmíněné násilí, pokud rodiče vyjádří své negativní stanovisko ke změně jejich vlastní integrity, tedy ke změně pohlaví. Rodiče pozbudou tímto drastickým právním zásahem práva vychovávat své dítě podle tradičních hodnot.

Podle článku 45. odstavce 2. potom rodičům-pachatelům genderově podmíněného násilí bude uložen **"trest včetně trestu odnětí svobody"** nebo na nich bude uplatněno **"sledování nebo dohled"** a nakonec budou **"zbavení rodičovských práv, nelze-li jiným způsobem zajistit nejlepší zájem dítěte, který může zahrnovat i bezpečnost oběti."**

Zásahy do práv rodičů podle Istanbulské úmluvy jsou v naprostém rozporu s mezinárodní Úmluvou o právech dítěte!

Státním donucením nelze narušovat přirozený rozvoj dítěte a právo rodiny na jeho výchovu. Stát je povinen akceptovat neohrožující výchovu rodičů či osob blízkých, kteří jsou originárně za výchovu odpovědní a musí také přihlídnout k místním kulturním zvykům. Ostatně tuto podmínku stanoví **Úmluva o právech dítěte** ve svém čl. 3, ods. 2. který říká, že „Státy, které jsou smluvní

stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná správní opatření.“

Rovněž v článku 5 **Úmluvy o právech dítěte** se jasně hovoří o povinnostech státu respektovat výkon rodičovských práv s ohledem na místní kulturu a tradici: *„Státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, se zavazují respektovat odpovědnost, práva a povinnosti rodičů nebo, v odpovídajících případech a v souladu s místními obyčejí, členů širší rodiny nebo obce, zákonných zástupců nebo jiných osob právně odpovědných za dítě, které směřují k zabezpečení jeho orientace a usměrňování při výkonu práv podle úmluvy v souladu s jeho rozvíjejícími se schopnostmi.“* (Nutno podotknout, že orientace je zde myšlena jako směřování ve vývoji, nikoli orientací sexuální). S ohledem na historii evropského prostoru stát tedy může zabezpečovat přirozený rozvoj dítěte, ale apriori toto právo musí zůstat v rukou zákonných rodičů. Istanbulská úmluva je tedy v rozporu s **Úmluvou o právech dítěte**, pokud nerespektuje místně a kulturně specifickou výchovu a rodičům odebírá právo rozhodovat o rozvoji dítěte. S ohledem k věku dítěte, jeho rozumové a volní vyspělosti by dítě nemělo samo rozhodovat o podmínkách své výchovy, pokud tato výchova není v rozporu se zákonem ani dobrými mravy. Tento názor je podložen také V článku 12. **Úmluvy o právech dítěte**, kdy uvádí, že *„Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, zabezpečují dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni“.*

Na důraz ochrany práva výkonu rodičovské péče V článku 14., odst. 2. **Úmluvy o právech dítěte** jsou smluvní strany povinny uznávat práva a povinnosti rodičů a v odpovídajících případech zákonných zástupců, usměrňovat dítě při výkonu jeho práva způsobem, který odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem.

Totéž platí v případě odst. 3, čl. 14 kdy *„svoboda projevovat náboženství nebo víru může být podrobena pouze takovým omezením, jaká předepisuje zákon a která jsou nutná k ochraně veřejné bezpečnosti, pořádku, veřejného zdraví nebo morálky nebo základních práv a svobod jiných.“*

Zde **Úmluva o právech dítěte** upravuje ochranu společnosti i samotných dětí před náboženským vlivem, který by byl v rozporu se zákony i morálkou. V některých částech světa jsou to právě děti, které se stávají obětí náboženské manipulace. V globalizovaném světě a ve spojení s migrační krizí je pak toto riziko mnohem nebezpečnější.

IV. Těhotné (i nezletilé dívky) budou samy rozhodovat o potratu

Istanbulská úmluva v Článku 39. nařizuje přijmout *"legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání: provedení přerušení těhotenství ženě bez jejího předchozího upozornění a souhlasu."* Ve vztahu k dospělým ženám nelze tento článek nikterak kritizovat. Istanbulská úmluva ale v Článku 3. písmeně f. v definici jasně uvádí, že **„ženami“ se rozumí i dívky mladší 18 let** a Důvodová zpráva v odstavci 46. jasně upřesňuje, že: *"navrhovatelé neměli v úmyslu omezit použitelnost Úmluvy pouze na dospělé oběti, proto jasně uvádí, že výraz "ženy" zahrnuje dívky mladší osmnácti let."*

Pokud tedy otěhotní dívka i před patnáctým rokem věku, vztahují se na ní veškeré články Istanbulské úmluvy, a to včetně Článku 39. Ten totiž připouští potrat pouze s výslovným souhlasem těhotné ženy nebo dívky. Důvodová zpráva v odstavci 204. nařizuje stanovení jako *"trestného činu násilného potratu vykonávaného na ženě nebo dívce. To se týká úmyslného ukončení těhotenství bez předchozího upozornění a souhlasu oběti."* Taková dívka, pokud otěhotní, má jako jediná právo rozhodnout o tom, jestli si dítě ponechá nebo podstoupí potrat. Pokud by rodiče nezletilé dívky zjistili například od lékaře, že je těhotná, tuto skutečnost by jí zatajili a nechali u ní provést potrat, dopustili by se jak lékaři, tak rodiče trestného činu.

V. Istanbulská úmluva zavede do právního řádu diskriminaci

Přijetím Istanbulské úmluvy se česká republika podle Článku 4. odstavce 4. zaváže přijmout *"Zvláštní opatření, která jsou nezbytná k zabránění genderově podmíněného násilí a k ochraně žen před ním,"* kdy tato opatření **"nebudou podle této Úmluvy pokládána za diskriminaci."** Důvodová zpráva k tomuto článku v odstavci 55. dodává, že *"Skutečnost, že u žen je násilí založené na pohlaví včetně domácího násilí v podstatně ve větším rozsahu než u mužů, lze považovat za objektivní a rozumné zdůvodnění použít zdroje a přijmout zvláštní opatření ve prospěch jen ženy jako oběti."*

Pod zmíněná zvláštní opatření spadá Článek 54. Istanbulské úmluvy, podle kterého *"Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v kterémkoli občanském či trestním řízení byly důkazy týkající se předchozích sexuálních vztahů a chování oběti přípustné pouze tehdy, bude-li to relevantní a nezbytné."* Istanbulská úmluva použití takových důkazu připouští pouze tehdy, pokud ženy jejich předložením neutrpí **"trauma z důvodu své sexuální historie a chování"** a tyto důkazy by **"měly být předloženy pouze způsobem, který nevede k druhotné viktimizaci"**, jak je uvedeno v odstavci 278. Důvodové zprávy.

Naprostou nepřijatelným článkem Istanbulské úmluvy je potom článek 56.písmena d. a i., podle kterého *"Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k ochraně práv a*

zájmů obětí, včetně zajištění jejich zvláštních potřeb jako svědků ve všech fázích vyšetřování a soudního řízení, a to zejména tím, že: umožní obětem vypovídat v souladu s pravidly svého vnitrostátního práva v soudní síni bez jejich osobní přítomnosti nebo alespoň bez přítomnosti údajného pachatele, a to zejména prostřednictvím využití vhodných komunikačních technologií, pokud jsou tyto k dispozici." a " jim způsobem odpovídajícím pravidlům vnitrostátního práva zajistí možnost být slyšen, předložit důkazní prostředky a přednést své názory, potřeby a obavy, přímo nebo skrze prostředníka, a aby tyto byly brány v úvahu".³

Důvodová zpráva k tomuto článku v odstavci 287. potom jasně uvádí, že si oběť ještě před tím, než je obviněný skutečně uznán jako pachatel může rozhodnout o tom, **jakým způsobem bude ve prospěch údajné oběti probíhat vyšetřování a soudní řízení.** Odstavec 287. přímo k článku 56. písmeni d. uvádí, že *"Co se týče písm. d), cílem tohoto ustanovení je umožnit obětem být vyslechnuti, poskytnout důkazy a zvolit způsob, jakým budou předloženy a zvažovány jejich názory, potřeby a obavy. Strany přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že prezentace a zohlednění názorů, potřeb a obav obětí je zajištěno přímo nebo prostřednictvím zprostředkovatele."*

Zmíněné články a odstavce připouštějí **odsouzení bez důkazu jen na základě oznámení** nebo jen **obavy z nežádoucího chování**, čímž jednoznačně diskriminují muže, v případě procesů s dětmi ale diskriminují i ženy - matky. Údajnému pachateli bude **omezeno právo na obhajobu.**

VI. Trestní oznámení na základě domněnek

Istanbulská úmluva zadává povinnost v Článku 27. *"přijmout nezbytná opatření za účelem povzbuzení všech osob, jež se stanou svědkem spáchání násilného činu spadajícího do působnosti této Úmluvy nebo jež mají oprávněný důvod se domnívat, že k takovému činu může dojít, nebo že lze další násilný čin očekávat, aby to oznámily příslušným organizacím nebo úřadům."*

Odstavec 145. Důvodové zprávy vyjmenovává skupiny osob, které mají na základě domněnek podmíněných pouze "dobrou vírou" podávat zprávy nebo trestní oznámení: *"S požadavkem povzbudit hlášení jakoukoli osobou, která je svědkem nebo má důvodné podezření, že násilný čin spadající do rozsahu působnosti této úmluvy může být spáchán, navrhovatelé chtěli zdůraznit důležitou roli, kterou jednotlivci - přátelé, sousedé, rodinní příslušníci, kolegové, učitelé nebo jiní členové komunity - mohou hrát při překonávání ticha, které se často uzavírá kolem násilí. Je odpovědností každé strany určit příslušné orgány, kterým mohou být taková podezření hlášena. Může*

³ Případy, kdy matka u soudu nevypovídá a jen za ni mluví nezisková organizace a právníci, kteří ji jsou zdarma poskytnuti, už v ČR máme – viz např. <https://www.securitymagazin.cz/krimi/kauza-vlckova-vs-vlcek-ohnostroj-marnosti-v-rezii-soudni-inkvizice-destruktivni-vliv-neziskovych-organizaci-na-osud-rodiny-a-deti-1404062657.html>

jít i o orgány činné v trestním řízení, o služby ochrany dětí nebo o jakékoliv jiné příslušné sociální služby. Pojem "rozumné důvody" se týká čestné víry, tedy „svědectví uváděné v dobré víře."

Pokud se podle Článku 14, odstavce 1 Istanbulské úmluvy zavede do škol genderový mainstreaming, na jehož základě budou děti na školách vedeni k tomu, že si mohou zvolit vlastní pohlaví a rodiče se proti takovému rozhodnutí dítěte ohradí, dopustí se tím podle odstavce 53. Důvodové zprávy diskriminace a trestného činu genderově podmíněného násilí, ke kterému se vztahuje například Článek 33. Istanbulské úmluvy společně s odstavcem 180. Důvodové zprávy. **V takovém případě budou muset učitelé podle v Článku 27 IÚ a odstavce 145. Důvodové zprávy podat zprávu příslušným úřadům.**

Nepříjatelným zásahem do právního řádu jsou Článek 48. odstavec 1. Istanbulské úmluvy a s ním spojený odstavec 252. Důvodové zprávy, podle kterého " *Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zakázání povinného alternativní řešení sporů, včetně **mediace a smířčího řízení**, a to ve vztahu ke všem formám násilí spadajícím do působnosti této Úmluvy.*" a aby "strany ve vnitrostátním trestním a občanském právu **zakázaly povinnou účast v jakémkoli alternativním procesu řešení sporů.**"

Dojde-li tedy k situaci, kdy se žena nebo oběť (genderově podmíněného) násilí rozhodne spor řešit mediací nebo smířčím řízením, **nebude jí to umožněno.** V případech, kdy se žena nebo oběť rozhodne trestní oznámení zcela stáhnout například v případech, kdy se v průběhu trestního řízení situace zklidní nebo dojde mezi partnery ke společné domluvě, nebude možné již trestní oznámení podle Článku 55. odstavce 1. Istanbulské úmluvy stáhnout. Článek jasně říká, že " *Smluvní strany zajistí, že vyšetřování nebo stíhání trestných činů zavedených podle článků 35, 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy nebude zcela závislé na ohlášení nebo žalobě ze strany oběti, pokud byl trestný čin spáchán celkově nebo částečně na jejich území, a že řízení může pokračovat i tehdy, pokud oběť stáhne svou výpověď nebo žalobu.*"

Článek 55. odstavec 1. naprosto ignoruje případy krivých obvinění ze sexuálního zneužití nebo napadení, při kterých muž, i když žena v průběhu šetření změnila výpověď v jeho prospěch, bude nadále stíhán. Důvodová zpráva v odstavci 280. právě poukazuje na " *Skutečnost, že mnohé z trestných činů, na které se vztahuje tato úmluva, jsou spáchány rodinnými příslušníky, důvěrnými partnery nebo osobami v bezprostředním sociálním prostředí oběti, kde výsledné pocity hanby, strachu a bezmocnosti vedou k nízkému počtu hlášení a následnému odsouzení*" pachatele. Zejména ve vztahu k Článku 39. je zavedení Článku 55. nejen rizikové, ale hlavně velmi zneužitelné.

Tyto články také znemožní opatrovníckým soudům postupovat podle tzv. cochemské praxe, která funguje na základě vzájemné komunikace rodičů a jejich zkompetentnění k společné rodičovské zodpovědnosti. Tato praxe je už téměř 15 let velmi úspěšně používána v Německu, kde díky ní už prakticky neznají vyeskalované války o děti a v ČR funguje už na zhruba 10 % soudů. Pokud se ale

objeví podezření z násilí, nesmí se praxe postavená na setkání údajné oběti a údajného násilníka vůbec použít, natož nařídít. Úmluva tím tak jde proti těm trendům v opatrovnické oblasti, které se dají označit za dobrou a žádoucí praxi, protože křivých obvinění při rozvodech je dle prací doc. Čírtkové až 90 %.⁴

VII. Zneužitelnost Istanbulské úmluvy

Istanbulská úmluva klasifikuje jakýkoliv fyzický akt vykonaný na druhé osobě jako trestný čin. Článek 35. Istanbulské úmluvy říká, že *"Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost spáchání úmyslných činů fyzického násilí proti jiné osobě."* a Důvodová zpráva k tomuto článku dodává, že *"Pojem "fyzické násilí" se týká tělesné újmy, která vznikla v důsledku aplikace okamžité a protiprávní fyzické síly. Zahrnuje také násilí vedoucí k úmrtí oběti."*

Do kategorie "Fyzické násilí týkající se tělesné újmy" tedy může spadat i pevné chycení, plácnutí po hýždích nebo facka.

Dále článek 40. Istanbulské úmluvy klasifikuje jako trestný čin vtip, poklonu, dvojsmysl nebo dokonce pouhý dotek, kde přímo uvádí, že *"Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zajištění, aby jakákoli forma nežádoucího verbálního, neverbálního nebo fyzického jednání sexuální povahy, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby, zejména při vytváření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážejícího prostředí, podléhala trestním nebo jiným právním sankcím."*

Odstavec 208 Důvodové zprávy přímo formy sexuálního násilí jmenuje: *"Slovní chování se týká slov nebo zvuků vyjádřených nebo sdělovaných pachatelem, jako jsou vtipy, otázky, poznámky a mohou být vyjádřeny ústně nebo písemně. Nonverbální chování se naopak týká jakýchkoli výrazů nebo komunikace ze strany pachatele, které nezahrnují slova ani zvuky, například výrazy na obličej, ruce pohyby nebo symboly. Fyzické chování se týká jakéhokoli sexuálního chování pachatele a může zahrnovat situace zahrnující kontakt s tělem oběti."*

Je naprosto absurdní, aby byla do národní legislativy zanesena opatření, **která kriminalizují v podstatě malicherné vzorce a způsoby chování, jejichž význam lze různě interpretovat v závislosti na dalších okolnostech.** Je naprosto nepřijatelné, aby byl mladík v pubertálním věku kriminalizován za to, že mrkne na dívku, která se mu líbí a nebo partner za to, když v hádce uchopí a stiskne ženě

⁴ Viz např. Tomáš Zdechovský: Istanbulská úmluva pomůže ženám lépe kriminalizovat muže - <https://zdechovsky.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=684177>

ruku, pokud se na něj napřahuje s úmyslem ho uhodit nebo ve vzteku hodit předmětem, který má zrovna po ruce.

Provádění článků 35. a 40. Istanbulské úmluvy povede jednoznačně k jejich zneužívání, které ve spojitosti například s Článkem 55. neúměrně zatíží již dnes tak zatížené soudnictví, vyšetřovací orgány a orgány činné v trestním řízení.

VIII. Provádění Istanbulské úmluvy finančně zatíží stát

Provádění Istanbulské úmluvy sebou nese neúměrně vysoké finanční náklady, kde Článek 8. Istanbulské úmluvy stanovuje, že *"Smluvní strany poskytnou přiměřené finanční a lidské zdroje pro účely zajištění náležitého provádění uceleného přístupu, opatření a programů pro předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, včetně těch, které vykonají nevládní organizace a občanská společnost."* Podle odstavce 66. Důvodové zprávy je *"cílem tohoto článku zajistit přidělování vhodných finančních a lidských zdrojů jak na činnosti prováděné veřejnými orgány, tak na činnosti příslušných nevládních organizací a organizací občanské společnosti. V členských státech Rady Evropy existují různé postupy, pokud jde o vládní financování nevládních organizací (dále jen "nevládní organizace") podílejících se na předcházení a potírání všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Povinností stran je tedy rozdělení finančních a lidských zdrojů na činnosti prováděné nevládními organizacemi a občanskou společností."*

Z Istanbulské úmluvy tedy jednoznačně **vyvstává povinnost financovat neziskové organizace propagující genderový mainstreaming.**

Istanbulská úmluva nadále zavádí v Článkem 13. financovat a *"pravidelně a na všech úrovních podporovat nebo uskutečňovat kampaně nebo programy, a to i ve spolupráci s národními institucemi pro lidská práva a orgány pro prosazování rovnosti, občanskou společností a nevládními organizacemi, zejména ženskými organizacemi, kde je to vhodné, zaměřené na zvýšení obecného povědomí a porozumění širokou veřejností různých projevů všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, jejich dopadů na děti a nutnosti předcházení takovému násilí."*

Je nezbytné připomenout, že **do působnosti této Úmluvy spadá jako forma násilí i zmíněné "genderově podmíněné násilí" na dětech**, pokud jim někdo brání ve vlastním rozhodnutí volby pohlaví. Kampaně mají především šířit **informace o genderovém mainstreamingu a propagovat ho.** To sebou samozřejmě nese nemalé finanční náklady.

Přímo na to upozorňuje ve vztahu k Článku 13. Istanbulské úmluvy odstavec 91. Důvodové zprávy, který uvádí, že *"Povinnost zahrnuje pravidelné vedení kampaní nebo programů pro*

zvyšování povědomí veřejnosti, které řeší a vysvětlují tyto otázky genderově citlivým způsobem. Činnosti zvyšování povědomí by měly zahrnovat šíření informací o rovnosti mezi ženami a muži, neselektivní genderové role a nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích."

Dále Istanbulská úmluva zadává povinnost **"určit či zřídit jeden nebo více úředních orgánů zodpovědných za koordinaci, provádění, kontrolu a hodnocení postupů a opatření k předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy. Tyto orgány budou koordinovat shromažďování údajů uvedených v článku 11, analyzovat je a rozšiřovat jejich výsledky"**, což v praxi bude znamenat **více úředníků a tedy i více vynaložených nákladů.**

Naprosto nepřijatelný jak z finančního, tak legislativního hlediska je Článek 30. odstavec 2. Istanbulské úmluvy. Podle něj **"Přiměřenou náhradu škody poskytne stát těm osobám, které utrpěly závažné ublížení na těle nebo újmu na zdraví v rozsahu, v němž odškodné není uhrazeno z jiných zdrojů, například od pachatele, z pojištění nebo ze státních finančních zdrojů určených na zdravotní a sociální potřeby. To smluvním stranám nebrání, aby vyrovnání za poskytnutou náhradu škody požadovaly na pachateli, pokud je přitom náležitě zohledněna bezpečnost oběti."**

V souvislosti s Článkem 33. Istanbulské úmluvy bude muset stát podle odstavce 166. Důvodové zprávy vyplácet odškodné i za **"závažné psychické škody způsobené násilím z psychologického hlediska, jak je uvedeno v článku 33."** které definuje odstavec 180, kdy **"Rozsah trestného činu je omezen na úmyslné jednání, které vážně narušuje a poškozuje psychickou integritu člověka, kterou lze dosáhnout různými prostředky a metodami. Úmluva nedefinuje význam vážné poruchy."**

Článek 30. odstavec 2. Istanbulské úmluvy je nejen **zneužitelný například ve prospěch osob podávajících křivá obvinění**, ale je **diskriminační vůči obětem jiných závažných trestních činností**, při kterých dojdou k závažnému ublížení na těle nebo újmě na zdraví, jako jsou například loupežná přepadení, kde tyto oběti **na žádné odškodnění od státu nárok nemají**. Je zřejmé, že vyplácení odškodného obětem genderově podmíněného násilí sebou ponese vysoké finanční výdaje.

IX. Prolomení profesní mlčenlivosti

Dalším z naprosto nepřijatelných opatření je prolomení mlčenlivosti některých profesních skupin uvedené ve Článku 28. Istanbulské úmluvy, kde stojí, že **" Smluvní strany přijmou taková nezbytná opatření, kterými zajistí, aby jim zásady mlčenlivosti, které vnitrostátní právo ukládá některým profesním skupinám, nebránily v možnosti za vhodných podmínek podat oznámení příslušným organizacím nebo úřadům, pokud mají oprávněný důvod se domnívat, že byl spáchán závažný násilný čin spadající do působnosti této Úmluvy a že další závažné násilné činy lze očekávat."**

Odstavec 146. Důvodové zprávy k tomu dodává, že *"Podle tohoto článku musí strany úmluvy zajistit, aby profesionálové, kteří jsou obvykle vázáni profesním tajemstvím (například lékaři a psychiatři), měli možnost podávat zprávy příslušným organizacím nebo orgánům, pokud mají důvodné důvody se domnívat, že byl spáchán závažný násilný čin spadající do rozsahu působnosti této úmluvy a že lze očekávat další závažné činy takového násilí. Jedná se o kumulativní požadavky na podávání zpráv a zahrnují např. typické případy domácího násilí, u kterých již byla oběť vystavena závažným násilným činům a je pravděpodobné, že dojde k dalšímu násilí."*

Je naprosto nepřijatelné, aby **byly informace týkající se zdravotního stavu předávány do rukou pracovníků neziskových organizací, a to i bez souhlasu pacientky nebo pacienta.** O poskytnutí takovýchto údajů třetím stranám **může rozhodnout pouze soud,** který v takovýchto případech funguje jako pojistka proti zneužití.

X. Žádosti o azyl z důvodů genderu

Článek 60. v odstavci 1. zavazuje *"smluvní strany přijmout nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby genderově podmíněné násilí na ženách mohlo být uznáno jako forma pronásledování ve smyslu článku 1, písmene A. odstavce 2 Úmluvy z roku 1951 o právním postavení uprchlíků a jako forma závažné újmy, která zakládá potřebu doplňkové/dodatečné ochrany."* Ukládá povinnost rozšířit skupiny uprchlíků uznaných Ženevskými konvencemi o ženy, které ve svých zemích původu podléhají diskriminaci na základě jejich nízkého společenského postavení. Po snahách mezinárodních organizací zahrnout do těchto skupin i takzvané ekonomické, klimatické a humanitární migranty přichází Istanbulská úmluva se skupinou **"genderová uprchlíci"**.

Odstavec 311. Důvodové zprávy k Článku 60. Istanbulské úmluvy dodává: *"Ačkoli odstavec 1 vysvětluje, co se již v praxi provádí, navrhovatelé považovali za důležité zahrnout povinnost smluvních stran přijmout nezbytná legislativní nebo jiná opatření, aby zajistily, že genderově podmíněné násilí vůči ženám může být uznáno jako forma pronásledování ve smyslu čl. 1 A odst. 2 (Ženevských konvencí) a jako vážné újmy. Jinými slovy, strany úmluvy jsou povinny uznat, že násilí na základě pohlaví může představovat pronásledování a vede k přiznání postavení uprchlíka. Uznání násilí založeného na pohlaví jako formy pronásledování ve smyslu čl. 1 A odst. 2 znamená uznání, že žena může být pronásledována kvůli jejímu pohlaví, tj. kvůli její identitě a postavení ženy."*

Na základě Článku 61. odstavce 1. Istanbulské úmluvy potom *"Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zohledňování zásady nenavracení v souladu se stávajícími závazky v rámci mezinárodního práva."* **"Genderové uprchlíky"** tedy nebude možno vrátit zpět do jejich země původu. Články 60. a 61. jsou problematické v počtu zemí, ve kterých mají ženy

společensky nižší postavení než muži. Jedná se zejména o země třetího světa, kde, jak již bylo v Úvodu této zprávy zmíněno, kde je **nerovnocenné postavení žen a mužů podporováno, nebo dokonce uzákoněno, což je zde primárním důvodem páchaní násilí v těchto na ženách v těchto zemích**, nikoliv jak ideologicky tvrdí Istanbulská úmluva proto, že žena je ženou. **Tím, že takovým ženám uznáme status uprchlíka, podpoříme a upevníme ty politické, náboženské a ideologické režimy, které podřadné postavení žen uplatňují.** V případě, kdy na tyto země bude vyvíjen nátlak ke změnám týkajících se postavení žen, jednoduše tyto ženy pošlou do Evropy a řeknou "když se Vám naše pravidla nelíbí, vemte si je", čímž **pro ně bude problém vyřešen. Namísto populistického uznání "genderových uprchlíků" by měla mezinárodní společenství vyvíjet nátlak a sankcionovat ty země, které porušují dodržování mezinárodního práva v oblasti lidských práv.** To se ale bohužel neděje, **veškerá zodpovědnost je převáděna stejně jako v případě Globálních paktů na vyspělý svět.**

Odstavec 313. Důvodové zprávy jasně říká, že *"Konečně pronásledování na politických základech může zahrnovat pronásledování na základě názorů týkajících se genderových rolí. Některé ženy mohou být například pronásledovány za to, že se neshodují se společenskými úlohami a normami přijatelného chování a že mluví proti tradičním genderovým rolím."*

Kromě ekonomických dopadů je zde ještě další významný faktor, a **to slučování rodin.** S ženami, které ve svých zemích původu podléhají diskriminaci na základě jejich nízkého společenského postavení ve společnosti **budou přijímáni i jejich rodinní příslušníci včetně dospívajících nebo dospělých mužů. Články 60. a 61. jsou vysoce zneužitelné, a to především organizovanými skupinami pašeráků lidí a některými převážně mezinárodními neziskovými organizacemi.**

Pokud někdo namítá, že takto Úmluva určitě nebude vykládána, může se podívat na výklady Úmluvy od Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví FEMN v Evropském parlamentu. Ten dal mj. tato stanovisko k tzv. humanitárním vízům⁵, kdy na jejich základě měla Komise připravit nařízení pro všechny členské státy EU:

- E. vzhledem k tomu, že Istanbulská úmluva, zejména její článek 60, vyžaduje, aby strany přijaly nezbytná legislativní nebo jiná opatření, aby zajistily, aby bylo násilí páchané na ženách na základě pohlaví uznáno jako forma pronásledování, a aby zajistily, že důvody pro azyl vyjmenované v Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951 budou vykládány způsobem zohledňujícím hledisko pohlaví;
 - o 6. vyzývá k tomu, aby byl na úrovni Unie vytvořen samostatný nástroj pro humanitární víza, nad rámec a jako doplněk programu Unie pro znovusídlování a přijímání osob z humanitárních důvodů, s cílem zajistit bezpečný a legální přístup na území EU osobám, které potřebují mezinárodní ochranu, a současné zajištění přístupu zohledňujícího rovnost žen a mužů a účinnou ochranu osob, které jsou pronásledovány na základě příslušnosti k pohlaví, přičemž je nanejvýš důležité, aby tento proces probíhal citlivě a ohleduplně, s plným pochopením složitosti a zranitelnosti všech žadatelů, zvláště žen, dětí a osob LGBTI;

⁵ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0328_CS.html; jmenný seznam hlasování dostupný zde: <https://www.votewatch.eu/en/term8-humanitarian-visas-motion-for-resolution-vote-resolution-as-a-whole.html> (k projití bylo nutných 375 hlasů, pro bylo 349 europoslanců, tedy 59 % přítomných – při opětovném projednání už tyto podmínky vypadly a humanitární víza budou jen doporučení)

- 12. kritizuje označování třetích zemí za bezpečné země původu, bezpečné třetí země a první země azylu a zdůrazňuje, že dokonce i v zemích, které jsou považovány za bezpečné, mohou ženy trpět pronásledováním na základě pohlaví, a stejně tak osoby LGBTI mohou rovněž čelit zneužívání, a proto mohou legitimně žádat o ochranu;
- 16. vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy neratifikovaly Istanbulskou úmluvu, a znovu vyzývá všechny členské státy, aby ji bezodkladně ratifikovaly a plně ji prováděly;

XI. Kontrolní orgán GREVIO

Provádění Istanbulské úmluvy bude kontrolovat nadnárodní skupina GREVIO. Tato skupina na základě Článku 66. odstavce 1 Istanbulské úmluvy *"dohlíží na provádění této Úmluvy smluvními stranami."* Kontrole bude podléhat plnění všech článků Istanbulské úmluvy, **včetně implementace genderové ideologie do národní legislativy a její plnění.**

Podle článku 66. odstavce 4. písmene a. Istanbulské úmluvy bude "Volba členů GREVIO založena na těchto zásadách: budou vybíráni transparentním postupem z osob s vysokým morálním charakterem, známých pro jejich uznávané **odborné schopnosti v oblastech lidských práv, rovnosti pohlaví, násilí na ženách a domácího násilí, nebo pro pomoc a ochranu obětem, nebo které prokázaly odborné zkušenosti v oblastech upravených touto Úmluvou;**". Tyto předpoklady splňují nejlépe zástupci genderových a feministických neziskových organizací, což potvrzuje odstavec 341. Důvodové zprávy, ve kterém stojí, že *"Členové GREVIO by měli zejména zastupovat příslušné **subjekty a agentury působící v oblasti násilí páchaného na ženách a domácího násilí. Pokud jsou strany navrženy, může jít například o zástupce nevládních organizací.**"*

Výbor smluvních stran kontrolního orgánu GREVIO podle Článku 12. Istanbulské úmluvy *"může na základě zprávy a závěrů GREVIO schválit doporučení adresovaná této smluvní straně: **týkající se opatření, která mají být přijata k provedení závěrů GREVIO, a je-li to potřebné, stanovit lhůtu pro podání informací o jejich provedení, a s cílem podporovat spolupráci s touto smluvní stranou za účelem řádného provádění této Úmluvy.**"* Podle odstavce 356 Důvodové zprávy to znamená, *"že **výbor smluvních stran může přijmout doporučení uvádějící opatření, která má dotčená strana přijmout k provedení závěrů GREVIO, v případě potřeby stanovit datum pro předkládání informací o jejich provádění a podporovat spolupráci s cílem zajistit řádné provádění Úmluvy. Tento mechanismus zajistí respektování nezávislosti společnosti GREVIO ve své monitorovací funkci a současně zavedení "politického" rozměru dialogu mezi stranami.**"*

GREVIO bude ve své podstatě vykonávat dohled nad plněním Istanbulské úmluvy jako politický subjekt, **nadřazený národnímu parlamentu.**

Členové GREVIO budou podle Přílohy článku 66. odstavců 1-6 požívat výhod imunity, *"jaké jsou přiznávány představitelům cizích vlád při dočasném plnění úředních povinností"*. Imunita jim

bude přiznávána podle odstavce 5. dodatku *"i tehdy, kdy dotčené osoby již takové funkce nevykonávají."*

ZÁVĚR

Je veřejně známou a plně medializovanou informací, že za přijetí smlouvy se dlouhodobě zasazovala Česká ženská lobby společně s členskými organizacemi (proFem, Český svaz žen, Rosa apod.). Jako argument nutnosti ratifikace používaly tyto organizace svých vlastních dvou výzkumů⁶, kde se běžných lidí na ulici ptali, kolik si myslí, že je v ČR znásilněných žen a dětí. Podobné výzkumy přitom mají relevanci asi jako soutěže v odhadech, kolik se prodá cukrové vaty na Matějské pouti. V ČR **neexistuje nezávislá studie, která by objektivně vyhodnotila, jaké dopady bude mít plná ratifikace IÚ na české opatrovnické soudy**, kde se dlouhodobě mluví o vážné diskriminaci otců a křivých obviněních nebo také na azylovou politiku státu. Všechny údaje tak jen dodává Odbor pro rovnost na Úřadu vlády. Členy vládní Rady pro rovnost jsou pak mj. známí zástupci České ženské lobby (prokazatelně zhruba třetina členů⁷).

Vyjádření legislativního odboru vlády bylo ve smyslu, že všechny hlavně zákony už dávno máme (byly jen tři úplně drobné poznámky, které se už v mezičase vyřešily) a ratifikace z pohledu legislativy proto není nutná. Chybí nám jen různá měkká opatření a zapracovat na prevenci – tedy na genderových programech pro děti apod. Vzhledem k tomu, že to bude právě výše zmiňovaný Odbor vlády, který v ČR bude dbát na implementaci tak, aby vše bylo připraveno na kontroly od členů GREVIO, je také nutné mít se na pozoru před pravděpodobným silným aktivismem.

Istanbulská úmluva v Evropě nyní čelí stále silnější kritice (**mj. byla v Bulharsku prohlášena za protiústavní; v Polsku ji přijmuli jen se zásadní podmínkou, že to nepůjde proti Ústavě, kde je ukotvena definice manželství jako svazku muže a ženy a ochrana rodiny; Chorvatsko ratifikovalo jen s podmínkou, že IÚ nebude zasahovat do oblasti rodinného práva**). Kritika je natolik silná, že už

⁶ <http://www.rovnosance.cz/spolecny-pruzkum-amnesty-international-a-ceske-zenske-lobby/>; druhý výzkum je od neziskové organizace Persefona a byl součástí projektu Z labyrintu násilí financovaného z norských fondů a od Nadace Open society fund.

⁷ Seznam členů: https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/clenky_a_clenove/clenky-a-clenove-rady-vlady-pro-rovne-prilezitosti-zen-a-muzu-123042/. Při porovnání s členy ČZL ve výroční zprávě za rok 2017 (<https://czlobby.cz/cs/dokumenty/vyrocní-zprava-czl-2017>) se jedná o: Mgr. **Petra Havlíková**, NESEHNUTÍ, Mgr. **Jana Chržová**, Český svaz žen (za ní stojí příručky #Zalstanbul a #Zalstanbul 2 – ta rozebírá články 60 a 61 k azylové politice a přijímání všech žen i LGBTQ+, a to i bez dokladů totožnosti), PhDr. **Branislava Marvánová Vargová**, nezávislá odbornice (veřejně ale přiznává mnohaletou spolupráci s organizací Rosa, která je také členem ČZL); Bc. **Helena Skálová**, Gender Studies; PhDr. **Eliška Kodyšová**, Ph.D., Česká ženská lobby (místopředsedkyně); Mgr. **Markéta Kos Mottlová**, Fórum 50 %; Mgr. Ing. **Tomáš Pavlas**, Otevřená společnost; **Claudie Laburdová**, Slovo 21, z. s.

Evropský parlament i přijal⁸ rezoluci o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU⁹. V ní se píše např.:

2. konstatuje, že povaha, intenzita a dopady odmítavých reakcí vůči právům žen se v různých zemích a regionech liší, přičemž v některých případech zůstalo u rétoriky, zatímco jinde se tyto reakce proměnily v konkrétní opatření a iniciativy; vzhledem k tomu, že odmítavé reakce jsou přesto patrné téměř ve všech členských státech; zastává názor, že tyto reakce jsou také formovány diskusí a politickými rozhodnutími;
12. odsuzuje kampaň proti Istanbulské úmluvě, která je namířena proti násilí páchanému na ženách, a mylnou interpretaci této úmluvy; je znepokojen odmítnutím normy stanovící nulovou toleranci k násilí páchanému na ženách a násilí na základě pohlaví, na níž panuje silný mezinárodní konsenzus; uvádí, že se nyní zpochybňuje samotná podstata zásad lidských práv, rovnosti, nezávislosti a důstojnosti; vyzývá Radu, aby sjednala ratifikaci Istanbulské úmluvy a její plné provedení ze strany EU a aby prosazovala její ratifikaci ze strany všech členských států;
17. je proto znepokojen zprávami o krácení finančních prostředků pro organizace bojující za práva žen a azylové domy v některých členských státech, jako se nyní děje například v Itálii a Rakousku;
20. vyzývá Komisi a členské státy, aby přezkoumaly své mechanismy pro rozdělování, monitorování a vyhodnocování finanční podpory a aby zajistily, že jsou tyto mechanismy citlivé vůči genderovým otázkám a reagují na problémy, kterým konkrétní organizace a hnutí, zejména ty malé a střední, v této době odmítavého postoje čelí, a aby ve vhodných případech použily nástroje, jako je posouzení dopadů na rovnost žen a mužů a genderové rozpočtování; vyzývá Komisi a členské státy, aby navýšily financování vyčleněné na ochranu a prosazování práv žen a rovnosti žen a mužů, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU a ve světě;

Je pravděpodobné, že za své závěry také budu odsouzen jako dezinformátor, což se nyní již děje, nicméně v této rozborové zprávě jsem se snažil být maximálně věcný a poskytoval jsem argumenty, které buď v Istanbulské úmluvě a Důvodové zprávě přímo jsou, případně z nich jasně vyplývají. Argumenty, kvůli nimž s Istanbulskou úmluvou nesouhlasím, protože jsem přesvědčen, že implementace podobného textu je vhodná ve státech s ne tak vyspělým právním řádem jako má Česká republika a kulturou, v níž žena skutečně není mužům rovnocenná – což není případ ČR, kde se spíše stále více setkáváme s pozitivní diskriminací žen (např. při rozvodech a u opatrovnických soudů). Pokud by ČR chtěla smlouvu ratifikovat jako jakési symbolické gesto s oběťmi v jiných státech, je nutné si vyjednat výjimky z textu ohledně neakceptování článků 60 + 61 k azylové politice a dále všech článků, které se týkají přesahu do školství a také rodinného práva.

⁸ Pro 395 europoslanců (64 %) <https://www.votewatch.eu/en/term8-motions-for-resolutions-experiencing-backlash-in-women-s-rights-and-gender-equality-in-the-eu-motion-34.html>

⁹ Text dostupný zde: http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-8-2019-0096_CS.html; pozn. ve všech podobných textech se mluví zásadně o ženách, nikoliv o násilí páchaném také na mužích...